

מראה כללי – סוללה וערוץ ניקוז

סקר טבע עירוני – תל אביב-יפו

אתר 29
אפקה מזרח

מכלול: חמרה, כורכר

תאריך סקירה: 13.6.12, 19.4.12

גודל מקורב של השטח: 102 דונם

שם הסוקר: ניר מעוז, רעות לוריא, בועז שחם, ערן בנקר

נ.צ.מ (ישראל חדשה): 181915/670660

רחוב/גבול: מדרום רח' דרזנר מצפון מתחם פי גלילות ממזרח נתיבי איילון.

רובע: עבר הירקון מערב

תאור כללי: שטח פתוח בשולי העיר בו מתקיימות מספר תצורות נוף וצומח הכוללות צמחיית בור, חורש אלונים נטוע לצד עצי פיקוס וסיסם הודי. בשטחי הבור מגוון גדול של מיני צומח הכוללים מינים מקומיים של קרקעות חמרה וכורכר בשוליים המזרחיים אזור ניקוז המשמש כמסדרון מעבר לדו - חיים.

מאפייני השטח

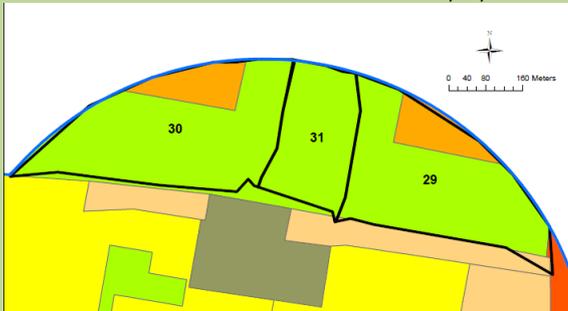
אקולוגיה

בתי גידול	כורכר, חול, מגוון, חורשת איקליפטוס, ערוץ ניקוז, תעלות ניקוז ושטחי הצפה.
תצורות צומח	בתה עשבונית, חורשת איקליפטוס, יער פארק, מגוון.
יחידות צומח	שעורת התבור – בן חיטה רב אנפין חרצית עטורה – זון אשון
כיסוי צומח (%)	שטחי בור 60% - 90% אזורי נטיעות 30% - 70%
צומח ייחודי	מגוון עשיר של מיני חמרה וחולות ביניהם סחלב קדוש, חצב מצוי, תורמוס א"י, תלתן א"י מיני דגניים ופרפרניים.
בעלי חיים	דו חיים, יונקים וציפורים פוטנציאל גדול לפעילות פרפרים.
חי ייחודי	טריטון פסים, קרפדה ירוקה, אילנית מצויה, קיפוד מצוי.
אתרים חשובים	תעלת ניקוז ושטחי הצפה בסמוך לנתיבי איילון
חשיבות ברצף- חיבור לאתרים אחרים	גבוהה. חלק ממכלול השטחים הפתוחים במרחב פי גלילות העוטף את העיר מצפון. צירי מעבר מקומיים לבעלי חיים בדגש על דו – חיים.
מינים פולשים	שיטה כחלחלה, קיקיון מצוי
רמת השתמרות השטח	נמוכה - בינונית. בשטח בוצעו עבודות הסדרה בהיקפים גדולים שכללו יצירת סוללה/גבעה גבוהה, חפירת ערוץ ניקוז ועיבוד חקלאי. במשך הזמן החלה התחדשות של הצומח הטבעי בחלק מן השטחים.

מראה כללי – נטיעות אלון תבור

ייעודי קרקע תא/5000

מקרא	
	גבול העיר
	אתר
ייעודים תכנית מתאר	
	אזור לתכנון בעתיד
	אזור מגורים בבניה מרקמית
	אזור מגורים בבניה מרקמית נמוכה
	אזור מגורים בבניה נמוכה
	אזור מגורים בבניה רבת קומות
	אזור מוסדות ציבור עירוניים ומטרופוליניים
	אזור מעורב
	אזור פעילות מיוחד
	אזור תעסוקה מטרופוליני
	אזור תעסוקה מקומי
	אזור תעסוקה עירוני
	בית עלמין
	דרך פרברית מהירה
	ים בתחום שיפוט עירוני
	מעגנת נופש ספורט ודיג
	שטח פתוח מטרופוליני
	שטח פתוח מטרופוליני חופי
	שטח פתוח עירוני

פיזי	
קרקע מורפולוגיה מורכבת טופוגרפית (מופעי נוף)	חול, חמרה, חרסיות, כורכר. מישור, גבעה, שיפועים חדים, ערוץ ניקוז.
חזות כללית	בינונית - גבוהה - שטח מגונן על גבי סוללה גבוהה, חורשה נטועה, ערוץ ניקוז, מעט מחשוף כורכר, חורשת איקליפטוס
תשתיות קולטות קהל	שדות בור פתוחים המשולבים בחורש עצים. אתר פריחה אביבית ומינים אטרקטיביים, מחשוף כורכר ותצפית מן הסוללה.
שבילים לא מוסדרים.	
סביבה	
מפגעים והפרות	פסולת בנין, דרכי עפר, מערומי עפר, חפירה ופגיעה בקרקע.
רמת הפרה בשטח (מפגעים)	נמוכה
נגישות	מוסדרת חלקית, מעבר בין שורות בתים.
ארכיאולוגיה	25340 תל אביב, תל ברוך דרום - בראש שכבת אלוביום כלי צור מהתקופה האפי-פליאוליתית (תרבות כברית), בית קברות שומרוני מהתקופה הרומית והביזנטית. 1015 תל אביב תל ברוך - בראש שכבת אלוביום כלי צור מהתקופה האפיפליאוליתית (תרבות כברית). בית קברות שומרוני מהתקופה הרומית והביזנטית. 25338 תל אביב תל ברוך מערב - בראש שכבת אלוביום כלי צור מהתקופה האפי-פליאוליתית (תרבות כברית), בית קברות שומרוני מהתקופה הרומית והביזנטית.
שימושים	גינה קהילתית, בור, חורשה נטועה, גינות, אזור טיולים, נופש וספורט.
<p>ייעודי קרקע עיקריים תכנית מתאר ארצית: תמ"א 35 – מרקם עירוני. תכנית מתאר מחוזית: אזור עירוני בדגש מגורים. שטח לפארק עירוני ראשי. תכנית מתאר עירונית: שטח עירוני פתוח. אזור מגורים בבניה רבת קומות. תכנית מתארית תא/ 2812 שמכוחה לא ניתן להוציא היתרי בניה - 300,000 מ"ר זכויות עיקריות עבור עד 3,000 יח"ד ויעודים נוספים בתכנית שב"צ ושצ"פ.</p>	
מסקנות והמלצות	
<p>חשיבות האתר:</p> <ul style="list-style-type: none"> מגוון גדול של צומח חולות וכורכרים הכולל מינים נדירים – סחלב קדוש שטח פתוח המהווה חלק מן הרצף בשולי העיר פוטנציאל גבוהה לפעילות זוחלים אזור מעבר של דו חיים. אזור פעילות של דורסים שמירה וטיפוח של ערכי טבע קיימים: מניעת ריסוס וכיסוח בשטחים לא מגוננים ממשק מינים פולשים וחיות מחמד 	

שיקום ושיחזור בתי גידול מערכות אקולוגיות:

- הגדלת השונות של בתי הגידול – חורש/יער אלונים ושיזפים.
- שתילת מינים בסכנת הכחדה ושימוש במינים מקומיים בגינון בדגש על מינים מושכי חרקים
- פיזור זרעים ופקעות של מינים מקומיים
- יצירת מחסות טבעיים לבעלי חיים- גזעים, מחילות, מערומי עפר
- פיזור קופסאות קינון לציפורי שיר
- השארת עלווה, ענפים וגזעים על הקרקע

נתוני הסקר

צומח

שם המין	סטאטוס
אזנב מצוי	
אלת המסטיק	
אספסת מצויה	
אספרג ארך עלים	
ארכובית שבטבטית	
בן חיטה אריכא	
בן חיטה ביצני	
בן חיטה רב אנפין	
ברומית ספרדית	
ברומית עקרה	
ברקן סורי	
גדילן מצוי	
גזיר דקיק	
גזיר המפרקים	
גזיר מזיק	
גזר הגינה	
גזר החוף	
דרדר הקורים	אנדמי
הרדוף הנחלים	
זון אשון	
זקן סב מצוי	
זקן תיש ארוך	
זקן שעיר	
חבלבל השדה	
חומעת ראש הסוס	
חילף חולות	
חלבוב החוף	
חלוקה ננסית	
חלמית קטנת פרחים	
חמציץ נטוי	
חמציץ קטן	
חצב מצוי	מוגן
חרדל השדה	
חרדל לבן	

סחלב קדוש

חרצית עטורה
טופח גדול
טיון דביק
יבלית מצויה
ירבוז ב.מ
כליינית מצויה
כרבולת מצויה
כרוב החוף
לוטוס מצוי
לחך אזמלני
מעוג כרתי
מקור חסידה גדול
מקור חסידה מפוצל
מרגנית השדה
מרור הגינות
מרקולית מצויה
ניסנית זיפנית
נשרן צפוף
סולנום שחור
סחלב קדוש
עולש מצוי
עוקץ עקרב אירופי
עכנאי שרוע
עשנן יהודה
פרג אגסני
פרסת סוס דלת תרמילים
פשתה אשונה
פשתה מצויה
ציפורני חתול מצוייית
צמרנית הסלעים
צנון מצוי
קדד האנקולים
קדד ספרדי
קוטב מצוי
קורטום דק
קורטום מבריק
קחון מצוי
קיטה רותמית
קייצת
שבולת שועל מתפרקת
שבולת שועל נפוצה
שברק מלבין
שברק מצוי
שברק משובל
שופרית כרתית

שלח ספרדי
שלמון יפואי
שעורת התבור
תורמוס א"י מוגן, אנדמי
תלתן א"י אנדמי
תלתן חקלאי
תלתן קלוסי

בעלי חיים

עופות

מין	הספר האדום
אנפית בקר	LC
יונת בית	מין מבוית
תור צווארון	LC
תור מצוי	NT
צוצלת	מין פולש
דוכיפת	NT
שלדג לבן-חזה	NT
דררה מצויה	מין פולש
דררה אפורת-לחי	מין פולש
נקר סורי	LC
בולבול צהוב-שת	LC
פשוש	LC
ירגזי מצוי	LC
צופית בוהקת	LC
עורבני שחור-כיפה	LC
קאק	LC
עורב אפור	LC
מאינה מצויה	מין פולש
חוחית	NT
ירקון	LC
שלו	LC

יונקים

שם המין	סטאטוס
קיפוד מצוי	LC
עטלף פירות	LC
עכבר מצוי	LC
חולד	LC
עטלפון לבן שוליים	NT
חולדה מצויה	LC
אשף מצוי?	NT
נמיה	LC
שועל מצוי ?	LC
נברן שדות	LC
חדף זעיר?	NT

NT	חדף לבן שיניים ?
LC נצפה בעבר	דורבן
LC	ארנבת שדה

זוחלים

מין	דירוג ספר אדום	סיכוי לנוכחות המין
צב יבשה מצוי	VU - עתידו בסכנה	גבוה
זיקית ים-תיכונית	LC - לא בסיכון	גבוה
חרדון מצוי צפוני	LC - לא בסיכון	גבוה
קמטן	NT - בסיכון נמוך	בינוני
שנונית שפלה	CR - בסכנת הכחדה חמורה	בינוני
לטאה זריזה	LC - לא בסיכון	נמוך
שממית בתים	LC - לא בסיכון	גבוה
מניפנית מצויה	LC - לא בסיכון	גבוה
שממית עצים	LC - לא בסיכון	נמוך
ישימונית מצויה	LC - לא בסיכון	בינוני
חומט גמד	LC - לא בסיכון	גבוה
חומט פסים	LC - לא בסיכון	גבוה
נחושית עיונית	LC - לא בסיכון	גבוה
נחושית נחשונית	VU - עתידו בסכנה	בינוני
חומט מנומר	LC - לא בסיכון	גבוה
נחשיל מצוי	LC - לא בסיכון	גבוה
חנק	LC - לא בסיכון	גבוה
שלון טלוא ראש	LC - לא בסיכון	גבוה
שחור ראש	LC - לא בסיכון	גבוה
זעמן זיתני	LC - לא בסיכון	גבוה
זעמן שחור	LC - לא בסיכון	נמצא
זעמן מטבעות	LC - לא בסיכון	גבוה
נחש מים	NT - בסיכון נמוך	גבוה
עין חתול חברבר	LC - לא בסיכון	בינוני
ארבע-קו מובהק	LC - לא בסיכון	בינוני
תלום-קשקשים מצוי	LC - לא בסיכון	גבוה
מחרוזן "האוכפים"	VU - עתידו בסכנה	נמוך
צפע מצוי	LC - לא בסיכון	נמצא

אתרים נקודתיים

- אתר פריחה סחלב קדוש
- ערוץ ניקוז
- שטחי ניקוז והצפה בחלק המזרחי

מידע נוסף

מגוון חרקים וחסרי חוליות הכולל מיני פרפראים כגון: זנב סגונית נאה, לבנין הכרוב, כחליל ב.מ.

דו חיים – באזור מצויים טריטון פסים, אילנית מצויה, קרפדה ירוקה וחפרית מצויה. חלקם עוברים בגבול השטח המזרחי בעונת החורף על בסיס תעלות ניקוז ושטחים מוצפים.

תרשים בתי גידול וערכי טבע

